

3. Купалова Г.І. Удосконалення методології економічного аналізу в системі управління / Г.І. Купалова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 7.
4. Швиданенко Г.О. Сучасна технологія діагностики фінансово-економічної діяльності підприємства. – К:КНЕУ, 2002. – 192 с.
5. Шило В.П., Верховглядова Н.І. Аналіз фінансового стану виробничої та комерційної діяльності підприємства. – К: Кондор, 2005. – 240 с.

УДК 657.37:658.114.5

О.О. МАРИНЧЕНКО, аспірант,
ННЦ "Інститут аграрної економіки" НААН, м. Київ

СУЧАСНИЙ СТАН ОРГАНІЗАЦІЇ СТАТИСТИЧНОЇ І ПОДАТКОВОЇ ЗВІТНОСТІ АГРАРНИХ ХОЛДИНГОВИХ КОМПАНІЙ

Функціонування аграрних холдингів викликає підвищений інтерес до них з боку багатьох інституцій в аграрному секторі України: органів державної влади, місцевого самоврядування, науки. Функціонування холдингових систем, з одного боку, має ряд переваг перед звичайними акціонерними товариствами, а з іншого — характеризується особливостями, що зумовлюють ряд проблем. Однією з них є відсутність механізму збору та узагальнення інформації про діяльність холдингів. Особливого статусу набула ця проблема, щодо аграрних холдингів, так як їх діяльність прямо пов'язана з використанням національного багатства - сільськогосподарських земель України.

У зв'язку з цим, важливим напрямом наукових досліджень є з'ясування сучасного стану та внесення пропозиції щодо удосконалення організації статистичної та податкової звітності аграрних холдингів. Розробка ефективного інформаційного забезпечення про діяльність холдингів, дозволить виявляти позитивні та негативні сторони їх функціонування та аналізувати вплив на важливі соціально-економічні показники розвитку сільських те-

риторій, як то ефективність землекористування, розвиток інфраструктури тощо.

В основі інформаційного забезпечення лежить бухгалтерський облік та звітність. Бухгалтерська звітність – звітність, що складається на підставі даних бухгалтерського обліку для задоволення потреб певних користувачів. За змістом і джерелами формування розрізняють статистичну, фінансову, податкову, спеціальну, внутрішньогосподарську (управлінську) звітність.

Статистичний звіт – документ, в якому наведено статистичні дані про роботу підприємства; він представляється до спеціальної установи (регіональний орган державної статистики) в затверджені терміни за підписами уповноважених осіб.

Всі підприємства повинні подавати в органи державної статистики річні форми статистичного спостереження. Так згідно ст.4 Закону України від 13.07.2000 р. № 1922-III «Про державну статистику» [1] респондентами, тобто особи, що підлягають статистичному спостереженню є юридичні особи, відокремлені підрозділи юридичних осіб що знаходяться на території України та за її межами.

Форми статистичного спостереження подаються юридичними особами, їх відокремленими підрозділами незалежно від форм власності та підпорядкування. Форми, залежно від змісту, подаються до органу державної статистики за місцем знаходження підприємства або за місцем здійснення діяльності.

Схематично організацію статистичної звітності холдингової компанії можна відобразити наступним чином, зазначивши при цьому, що материнська компанія зазвичай знаходиться в обласному центрі, а дочірні в районах тієї чи іншої області (рис. 1).

Необхідно зазначити, що на сьогоднішній день ведуться лише статистичні спостереження. Жоден з державних органів не вповноважений перевіряти достовірність статистичної звітності.

Також не ведеться статистика по кількості агрохолдингів, не можна виокремити землі та їх площу, які орендуються тими чи іншими холдингами. Дана інформація частково доступна лише в звітах про діяльність холдингів в примітках, які вони публікують. Так як більшість аграрних холдингів є публічними акціо-

нерними товариствами, це зобов'язує їх вести облік за міжнародними стандартами та оприлюднювати свою фінансову звітність. На даний момент це єдине джерело відносно достовірної інформації про діяльність конкретного холдингу та про його склад.

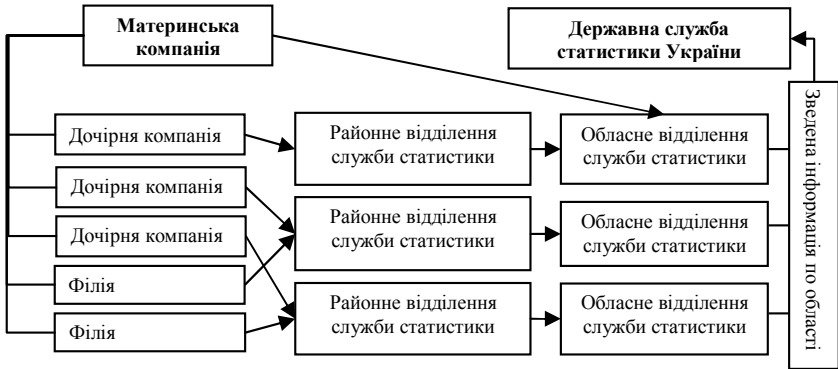

Рис. 1. Порядок надання статистичної звітності холдинговою структурою

Закон України «Про холдингові компанії в Україні» від 15.03.2006 № 3528-IV [2] містить фразу: «Холдингова компанія набуває статусу юридичної особи з дня її державної реєстрації в *Державному реєстрі холдингових компаній України*, який є невід'ємною частиною Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.» ст. 3 п.4. – це єдина згадка в законодавчих документах про цей реєстр. Відповідно можна припустити, що даного реєстру не існує.

Що стосується податкової звітності, то оскільки холдингом являється акціонерне товариство, яке утримує холдинговий пакет акцій двох і більше корпоративних підприємств, то очевидно, що ці підприємства є окремими юридичними особами. А у Податковому кодексі України щодо холдингових компаній не передбачено жодних особливих умов сплати податків та подачі звітності. Тому податкова звітність з усіх податків, які сплачуються холдингами, подається кожним з підприємств, що входять до холдингу (у тому числі материнським), самостійно.

Проаналізувавши сучасний стан організації статистичної і податкової звітності холдингових компаній пропонуємо:

зобов'язати Державну службу статистики України розробити систему реєстрації холдингових компаній в Державному реєстрі холдингових компаній України (про який зазначено в Законі України «Про холдингові компанії в Україні» від 15.03.2006 р. [2]);

зобов'язати холдинги подавати інформацію до Державної служби статистики про підприємства, якими вони володіють чи можуть управляти їхньою діяльністю та вказувати вид діяльності з метою виявлення можливого монополізму на тому чи іншому ринку; площу земель сільськогосподарського призначення, яку холдинг використовує із зазначенням територіального розміщення.

З метою контролю за використанням земель та збереженням їх родючості зобов'язати підприємства подавати інформацію про використання земель та їх поліпшень в управлінні агропромислового розвитку зі схемами сівозмін. Головному управлінню агропромислового розвитку розробити систему штрафних санкцій за не подання інформації та не виконання схем сівозмін.

Що ж стосується податкової звітності, вважаємо не доцільним розробку особливих умов для аграрних холдингових компаній подання податкової звітності. Так як практично всі податки сплачуються за місцем діяльності дочірніх підприємств чи відокремлених підрозділів тобто місцеві бюджети мають надходження такі ж як і від інших підприємств.

Список використаних джерел

1. Про державну статистику: Закону України від 13.07.2000 р. № 1922-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2614-12>.
2. Про холдингові компанії в Україні: Закон України від 15.03.2006 р. № 3528-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=3528-15>.